

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTRAS

ĮSAKYMAS DĖL PRITARIMO RAŠTUI DĖL VALSTYBĖS SIEKIAMŲ TIKSLŲ IR KELIAMŲ LŪKESČIŲ VALSTYBĖS ĮMONEI LIETUVOS ORO UOSTAMS

2020 m. balandžio 14 d. Nr. 3-205
Vilnius

Vadovaudamasis Valstybės turinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 665 „Dėl Valstybės turinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“, 12⁶ punktu:

1. P r i t a r i u Raštui dėl valstybės siekiamų tikslų ir keliamų lūkesčių valstybės įmonei Lietuvos oro uostams (pridedama).
2. S i ū l a u Raštą dėl valstybės siekiamų tikslų ir keliamų lūkesčių valstybės įmonei Lietuvos oro uostams pateikti valstybės įmonės Lietuvos oro uostų valdybai ir vadovui.

Susisiekimo ministras

Jaroslav Narkevič

PRITARTA

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro
2020 m. d. įsakymu Nr. 3-

RAŠTAS DĖL VALSTYBĖS SIEKIAMŲ TIKSLŲ IR KELIAMŲ LŪKESČIŲ VĮ LIETUVOS ORO UOSTAMS

I. Tikslas

Šiuo raštu dėl valstybės siekiamų tikslų ir keliamų lūkesčių (toliau – Raštas) pateikiami Susisiekimo ministerijos lūkesčiai dėl VĮ Lietuvos oro uostų (toliau – Įmonė) veiklos kryptių, Įmonei keliamų tikslų ir veiklos principų. Lūkesčiai formuojami 4 metų laikotarpiui, tačiau pagal poreikį Raštas gali būti atnaujinamas. Raštas yra skirtas skatinti bendradarbiavimą tarp Įmonės ir Susisiekimo ministerijos.

Šiuo Raštu Susisiekimo ministerija nesiekia apriboti ar be reikalo išplėsti Įmonės ar jos valdymo organų teisių ar pareigų. Įmonė ir jos valdymo organai visų pirma privalo vadovautis galiojančiais teisės aktais, Įmonės įstatais ir kitais Įmonės savininko priimtais sprendimais, gerąja įmonių valdymo praktika ir prisiimti atsakomybę už priimamus sprendimus. Įgyvendinant šiuo Raštu išsakytus Susisiekimo ministerijos lūkesčius Įmonės valdymo organai privalo vadovautis protingumo, skaidrumo, efektyvumo ir racionalaus turto valdymo principais.

II. Įmonės paskirtis ir veiklos tikslai

Įmonės paskirtis – valdyti trijų tarptautinių oro uostų – Vilniaus, Kauno bei Palangos infrastruktūrą, koordinuoti šių oro uostų komercinę veiklą, siūlyti platų paslaugų spektrą užtikrinant aukštą paslaugų kokybę keleiviams bei partneriams, užtikrinti, kad sukurtas oro uostų tinklas suteiktų galimybę diversifikuoti veiklą, kiekvienam oro uostui teikiant prioritetą svarbiausioms veiklos dalims, bei visas tinklas koordinuotai papildytų Lietuvos susisiekimo sistemą.

Įmonės komercinės veiklos tikslai, atitinkantys valstybės interesą, Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų įstatymo nuostatas ir Nacionalinės susisiekimo plėtros 2014–2022 metų programos uždavinį – užtikrinti tvarų krovinių ir keleivių judumą oro transportu, modernizuoti Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostų infrastruktūrą, yra šie:

1. Vystyti saugią ir efektyvią oro uostų infrastruktūrą.
2. Gerinti pasiekiamumą, plečiant konkurencingų kryptių tinklą ir paslaugų įvairovę.
3. Gerinti valstybės įvaizdį, kuriant patrauklią aplinką verslui.

Susisiekimo ministerija tikisi, jog Įmonei keliami lūkesčiai taps Įmonės strateginio veiklos plano dalimi, veiklą vystys šiame rašte nurodytomis kryptimis, jų įgyvendinimo siektini rodikliai ir jų reikšmės atspindės strateginiame veiklos plane.

III. Nefinansiniai lūkesčiai

Oro uostų infrastruktūros planavimas ir plėtra. Įmonė privalo nuolat atnaujinti ilgalaikę infrastruktūros poreikių prognozę ir investicinį infrastruktūros plėtros planą. Investicinis infrastruktūros plėtros planas turi apimti visų pagrįstų alternatyvų analizę. Oro uostai turi užtikrinti oro uosto pajėgumus, tinkamus aptarnauti nuolat augančius keleivių ir krovinių srautus. Oro uostų plėtra turi būti suderinta su valstybės nacionalinio saugumo interesais.

Investicinės aplinkos gerinimas. Aviacijos sritys vystymasis tiesiogiai priklausomas nuo prieigos prie infrastruktūros ir jos kokybės, tad vystant infrastruktūrą, Įmonė privalo atsižvelgti į

bendrą pridėtinę vertę valstybei. Įmonė gali vykdyti investicijas ir patirti išlaidas, kurios neatitinka komercinės gražos reikalavimų, jei šios investicijos sukuria teigiamą ilgalaikę pridėtinę vertę valstybės mastu. Lietuva susiduria su socialiniais iššūkiais, todėl Įmonė turėtų aktyviai vystyti ir skatinti orlaivių remonto ir aptarnavimo (angl. MRO) bei kitas veiklas, kurios leidžia sukurti daug gerai apmokamų aukštos pridėtinės vertės darbo vietų.

Lietuvos pasiekiamumas oro transportu. Įmonė privalo savo kompetencijos ribose prisidėti prie susisiekimo oro transportu gerinimo. Bendradarbiaujant su Susisiekimo ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija ieškoti sprendimų dėl patrauklių maršrutų su pagrindiniais verslo ir kitais traukos centrais pritraukimo.

Klientų aptarnavimo kokybė. Įmonė turi didinti klientams teikiamų paslaugų vertę, plėsti paslaugas, gerinti aptarnavimo kokybę ir didinti klientų pasitenkinimą paslaugomis. Įmonė turi užtikrinti, kad oro uostų infrastruktūra, įskaitant ir oro uostų naudotojų infrastruktūrą, būtų pritaikyta ir draugiška žmonėms su specialiaisiais poreikiais.

Inovacijos. Įmonė turėtų teikti prioritetus inovatyviems technologiniams sprendimams vystyti, kuriais būtų sukuriamą pridėtinę vertę keleiviams, Įmonės klientams ir pačiai Įmonei.

Lyderystė. Susisiekimo ministerija tikisi, jog Įmonė investuodama į naujas technologijas ir modernius darbo metodus taps savo oro uostų kategorijos lyderiu Europoje.

Juridinės formos keitimas. Siekiant didinti veiklos efektyvumą ir įgyvendinant Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) rekomendacijas, Įmonę numatyta pertvarkyti į akcinę bendrovę. Įmonės pertvarkymą planuojama vykdyti ne anksčiau kaip 2022 metais, todėl atitinkamai ir Įmonė savo veiklą turėtų planuoti ir atlikti visus parengiamuosius darbus Įmonės pertvarkos procesams įgyvendinti iki šios datos.

Skaidrumas ir rizikos valdymas. Įmonėje turi būti įdiegtos pažangiausios korupcijos prevencijos ir rizikų valdymo priemonės, o viešieji pirkimai būtų vykdomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos Viešųjų pirkimų įstatymo ir kitų norminių teisės aktų nuostatomis. Įmonė turi užtikrinti, kad būtų viešai skelbiama visa informacija nurodyta Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairėse.

Efektyvumas. Įmonė, siekdama užtikrinti efektyvų ir geriausią valdymo praktiką atitinkantį valdymą turi optimizuoti visuose oro uostuose reikalingų paslaugų teikimą ir jų vidaus procesų valdymą, siekti sinergijos bendrai koordinuojant visų oro uostų veiklą, didinti veiklų efektyvumą. Savo veikloje turėtų vadovautis gerąja tvaraus ir subalansuoto vystymosi praktika, į savo strategiją turėtų integruoti Jungtinių Tautų darnaus vystymosi principus aplinkosauginiu, socialiniu ir ekonominiu aspektais ir siekti užtikrinti technologijų naudojimą ir atsparios klimato kaitos pokyčiams infrastruktūros plėtrą. Įmonė turi užtikrinti, kad šios nuostatos būtų taikomos ir oro uosto naudotojams. Taip pat Įmonė privalo vadovautis EBPO rekomendacijomis ir gerosiomis praktikomis.

Geroji valdysena. Įmonė, atsižvelgdama į VŠĮ „Stebėsenos ir prognozių agentūra“ teikiamas rekomendacijas valdysenai gerinti, turi užtikrinti efektyvią ir geriausią valdymo praktiką atitinkantį valdymą ir siekti, kad Valstybės valdomų įmonių gerojo valdymo indekso vertinimo metinėse ataskaitose Įmonė būtų vertinama ne žemesniu kaip A įvertinimu.

Socialinė atsakomybė ir darbuotojų įsitraukimas. Įmonė privalo vykdyti savo veiklą pagal aukščiausius skaidrumo, valdysenos, etikos ir socialinės atsakomybės standartus. Įmonė turi sudaryti tinkamas sąlygas žmonėms su specialiaisiais poreikiais atvykimui į oro uostus, įdiegiant neįgaliųjų ir ribotos judėsenos asmenų pagalbos kokybės standartus, rengti personalo mokymus. Susisiekimo ministerija tikisi, kad Įmonė dės pastangas didinti darbuotojų įsitraukimą, darbuotojų motyvaciją ir profesinį augimą, užtikrins darbuotojams sąžiningą ir rinkos sąlygas atitinkantį darbo užmokestį ir darbo aplinką. Įmonės valdyba ir vadovybė palaikys nuolatinį ir konstruktyvų dialogą su darbuotojų atstovais.

Susisiekimo ministerija tikisi, kad valstybėje kilus ekstremalioms situacijoms ar kitoms nenumatytoms aplinkybėms, darančioms reikšmingą poveikį visuomenės gerovei ir saugumui,

Įmonė bus socialiai atsakinga ir ieškos galimybių prisidėti prie valstybės veiksmų kovojant su šių situacijų ir aplinkybių padariniais.

IV. Finansiniai lūkesčiai

Įmonės vidutinė nuosavo kapitalo grąža (ROE) turi būti ne mažesnė nei Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytas dydis.

Pelno įmoka turi būti ne mažesnė kaip 80 proc. įmonės atitinkamų metų paskirstytino pelno.

Įmonė turi siekti išlaikyti optimalią skolos dalį kapitalo struktūroje ir, kad finansinių skolų ir nuosavybės santykinis dydis atitiktų 1-1,5.

V. Bendri lūkesčiai dėl veiklos principų

Įmonės galutiniai savininkai yra mokesčių mokėtojai, tad Įmonės valdymo organai privalo dėti visas pastangas, jog Įmonė būtų valdoma atsižvelgiant į gyventojų interesus ir Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo nuostatas.

Įmonės valdybos pirmininkas ir vadovas turėtų periodiškai pristatyti Susisiekimo ministerijos vadovybei atnaujintą strateginį planą, metinius biudžetus ir rezultatus, metines valdybos savęs vertinimo išvadas.

Įmonės valdyba turėtų veikti nepriklausomai, tačiau Susisiekimo ministerija tikisi, jog valdyba įvertins dėl COVID-19 civilinės aviacijos srityje susidariusią situaciją ir numatys priemones ją suvaldyti, taip pat iš anksto informuos apie esminius Įmonės sprendimus. Esminiais sprendimais laikomi šie valdybos priimami sprendimai:

- potencialūs valdybos narių interesų konfliktai;
- potencialūs teisiniai ginčiai;
- galimas Įmonės darbuotojų ar susijusių šalių sukčiavimas;
- esminiai pokyčiai Įmonės veikloje;
- didesnio masto darbuotojų atleidimai;
- stambūs įsigijimai ar pardavimai;
- galima žala visuomenei, gamtai, ekonomikai ar valstybės saugumui;
- spaudos pranešimai, kurie gali reikalauti Susisiekimo ministerijos atstovų komentarų;
- bet kokio masto korupcija ar politinė intervencija;
- kitos esminės rizikos, keliančios grėsmę Įmonės veiklos tęstinumui.

Įmonės valdyba turėtų vadovautis protingumo principu ir informuoti ir apie kitus potencialiai su savininko interesais susijusius svarbius sprendimus.
